

2019 TEMMUZ AYI DÜNYA, TÜRKİYE
VE MALATYA EKONOMİSİNDEKİ
GELİŞMELER

Hazırlayan:

Prof. Dr. Ahmet UĞUR

Malatya Ticaret ve Sanayi Odası Akademik Danışmanı

İÇİNDEKİLER

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	2
Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	5
1) Dış Ticaret.....	5
2) Ödemeler Dengesi.....	9
3) Enflasyon.....	10
4) İşgücü Piyasası.....	13
5) Kapasite Kullanım Oranları ve Üretim Endeksleri.....	14
6) Güven Endeksleri.....	16
7) Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri.....	19
8) Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borç İstatistikleri.....	22
9) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	25
Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler.....	26
1) Dış Ticaret.....	26
2) Yatırım Teşvikleri.....	27
3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	28
4) Karşılıksız Çek ve Protestolu Senet İstatistikleri.....	29
5) Konut Satış İstatistikleri.....	31
6) Bankacılık İstatistikleri.....	32
7) Patent ve Marka İstatistikleri.....	33

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

2019 yılı Temmuz ayında dünyanın önde gelen ekonomik aktörleri olan ABD, Avrupa Birliği ve Çin gibi ülkelerde açıklanan ekonomik veri ve istatistikler ile önemli küresel ekonomik gelişmeler haftalık bazda aşağıda verilmiştir.

Temmuz 1. Hafta:

- Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ve Rusya başta olmak üzere OPEC dışı bazı ülkelerin petrol arzını kısıma kararı Mart 2020'ye kadar uzatıldı.
- ABD'de Haziran ayında ISM İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), 51,7 değerini alarak bir önceki aya göre düşüş gösterse de beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Aynı dönemde ISM İmalat Dışı Satın Alma Müdürleri Endeksi 55,1 ile beklentilerin altında kaldı.
- ABD'de Haziran ayında Hizmet Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 51,5 ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti.
- ABD'de Haziran ayında ADP özel sektör istihdamı 140 bin beklentilerine karşın 102 bin ile zayıf kaldı.
- ABD'de Haziran ayında tarım dışı istihdam 224 bin artarak beklentilerin üzerinde gerçekleşti.
- Euro Alanı'nda perakende satışlar Mayıs ayında bir önceki aya göre %0,3 azalırken, bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,3 ile beklentilerin altında artış gösterdi.
- Euro Alanı'nda Haziran ayında imalat PMI değeri 47,6 ile beklentilerin biraz altında gerçekleşti.
- Euro Alanı'nda Mayıs ayında işsizlik oranı %7,5 oldu.
- İngiltere'de Haziran ayında imalat PMI değeri 48 ile beklentilerin altında gerçekleşti.

Temmuz 2. Hafta:

- Fed Başkanı Powell yaptığı konuşmada ticaret belirsizlikleri ve zayıf küresel ekonominin ABD ekonomisini negatif yönde etkilediğini ve Fed'in ABD'de ekonomik büyümeyi sağlamak adına gerekli adımları atmaya hazır olduğunu belirterek faiz indirimi beklentilerini artıran söylemlerde bulundu.
- ABD'de Haziran ayında tüketici fiyatları bir önceki aya göre %0,1 bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,6 artış gösterdi.
- ABD'de haftalık işsizlik maaşı başvuruları son haftada 13 bin azalarak 209 bin kişi oldu. Böylece, işsizlik maaşı başvuruları öngörülerin altında gerçekleşerek 12 haftanın en düşüğüne geriledi.
- Euro Alanı'nda Mayıs ayında bir önceki aya göre %0,9 artış gösteren sanayi üretimi, bir önceki yılın aynı ayına göre %0,5 azalarak beklentilerin üzerinde değer aldı.
- Avrupa Komisyonu, ABD ticaret politikasına ilişkin belirsizliğin Euro Alanı'nda başlıca risk yarattığını belirterek, Euro Alanı'nın gelecek yıla ilişkin büyüme tahminini düşürdü. Komisyon geçen yıl %1,9 büyüyen Euro Alanı ekonomisinin bu yıl %1,2 büyüyeceği öngörüsünü teyit ederken, gelecek yıla ilişkin büyüme öngörüsünü %1,5 seviyesinden %1,4'e düşürdü.
- Euro Alanı'nda Haziran ayında -3,3 düzeyinde gerçekleşen yatırımcı güveni, Temmuz ayında artış beklentilerine karşın -5,8'e geriledi.

- İngiltere’de Mayıs ayında sanayi üretimi bir önceki aya göre %1,4 bir önceki yılın aynı ayına göre %0,9 ile beklentilerin altında arttı. Aynı dönemde İngiltere’de imalat üretimi de aylık bazda %1,4 ile beklentilerin altında arttı.
- Almanya’da Haziran ayında tüketici fiyatları, beklentiler doğrultusunda aylık bazda %0,3 yıllık bazda %1,6 arttı.

Temmuz 3. Hafta:

- ABD’de Haziran ayında perakende satışlar endeksi, bir önceki aya göre %0,4 ile beklentilerin üzerinde arttı.
- ABD’de Haziran ayında sanayi üretiminde, geçen aya göre değişim yaşanmazken, geçen yılın aynı ayına göre %1,3 artış yaşandı.
- Euro Alanı’nda Tüketici Fiyat Endeksi Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre %1,3 artarak beklentilerin üzerinde gerçekleşti.
- Çin, 2019 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yıla göre %6,2 oranında büyüdü.
- Çin’de Haziran ayında sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %6,3 ile beklentilerin üzerinde arttı.
- İngiltere’de Haziran ayında perakende satışlar, bir önceki aya göre düşüş beklentilerinin tersine %1 arttı. Aynı ayda perakende satışlar bir önceki yılın aynı ayına göre %3,8 arttı.

Temmuz 4. Hafta:

- ABD’de Haziran ayında bir önceki aya göre mevcut konut satışları, %1,7 azalırken, yeni konut satışları %7 arttı.
- ABD’de Temmuz ayı öncü Üretim Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 50 değerini alarak bir önceki aya göre azaldı.
- ABD ekonomisi öncü büyüme verilerine göre 2019 yılının 2 çeyreğinde yıllık bazda %2,5 ile beklentilerin üzerinde büyüdü.
- Avrupa Merkez Bankası (ECB), politika faiz indirim beklentilerine karşın politika faizinde değişiklik yapmadı. ECB, faiz oranlarının 2020 yılının ortasına kadar var olan veya daha düşük seviyede olacağını belirtti.
- Euro Alanı’nda Temmuz ayı öncü imalat PMI, geçen aya göre azalarak 46,4 ile beklentilerin altında gerçekleşirken, hizmet PMI ise geçen aya göre azalarak 53,3 ile beklentiler seviyesinde gerçekleşti.
- Almanya İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), Temmuz ayında kısıtlı artış beklentisine karşın azalarak 43,1 seviyesinde gerçekleşti.
- Uluslararası Para Fonu (IMF) 2019 ve 2020 yılları için küresel büyüme tahminini 0,1 yüzde puan düşürerek 2019 yılı küresel büyümenin %3,2, 2020 yılı küresel büyümenin %3,5 seviyesinde olacağını öngördü.
- İngiltere’de başbakanlık unvanını alan Boris Johnson Brexit sürecini 31 Ekim’de tamamlama sözü verdi.

Temmuz 5. Hafta:

- ABD Başkanı Trump 1 Eylül 2019 tarihinden itibaren geçerli olacak Çin'den ithal edilen 300 milyar dolarlık ürüne % 10 oranında ek gümrük vergisi uygulanacağını açıkladı. Uygulanacak ek vergi daha önce %25 oranında vergilendirilen 250 milyar Dolarlık ürünü kapsamayacak.
- Fed, politika faizinde 25 baz puan indirim yaptı. Fed tahminlere paralel faiz indirim kararı alırken uzun süreli faiz indirimlerine gerek olmadığını sinyali verdi. Fed Başkanı Powell faiz indirim kararına küresel ekonominin ivme kaybettiğine yönelik belirtilerin ve ABD'nin dış ticaret ortaklarıyla yaşadığı gerilimin neden olduğunu ifade etti.
- ABD'de Temmuz ayında ISM İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 51,2 seviyesine geriledi.
- ABD'de Temmuz ayında tarım dışı istihdam öncü verisi olan ADP özel sektör istihdam 150 bin artış beklentisine karşın 156 bin ile beklentilerin üzerinde arttı.
- Euro Alanı'nda Temmuz ayında İmalat Satın Alma Müdürleri (PMI) endeksi 46,5 seviyesinde gerçekleşti.
- İngiltere Merkez Bankası (BoE) politika faizini %0,75 seviyesinde tutarak değiştirmede. Ayrıca BoE ekonominin 2018 'den bu yana potansiyelin altında büyüdüğünü vurgulayarak 2019 ve 2020 yıllarına ait büyüme tahminlerini % 1,3 seviyesine çekti.
- Çin'de İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 49,7 ile Temmuz ayında beklentilerin üzerinde değer aldı.
- Almanya'da Haziran ayında perakende satışlar bir önceki aya göre %3,5 ile beklentilerin üzerinde artış gösterdi.
- Japonya Merkez Bankası politika faizini -%0,1 seviyesinde sabit tuttu.

Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

1) Dış Ticaret

GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Haziran ayındaki uzun Ramazan Bayramı tatilinden etkilenen ihracat, Temmuz ayında yeniden artışa geçmiş ve bir önceki yılın aynı ayına göre % 8,32 oranında artmıştır. Aynı dönemde ithalat ise % 7,98 oranında azalış göstermiştir.

2019 yılı Temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 8,32 artarak 15 milyar 958 milyon dolar,
- İthalat, % 7,98 azalarak 19 milyar 288 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 1,26 azalarak 35 milyar 246 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret açığı ise, 2018 yılı Temmuz ayındaki 6 milyar 228 milyon dolar seviyesinden, % 46,54 oranında azalarak 3 milyar 330 milyon dolara gerilemiştir.

Temmuz ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 82,74 olmuştur.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılı Temmuz ayında % 70,29 iken, 2019 yılı Temmuz ayında % 82,74 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Temmuz			Ocak-Temmuz		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
İhracat	14.733	15.958	8,32	101.059	104.164	3,07
İthalat	20.961	19.288	-7,98	149.224	121.443	-18,62
Dış Ticaret Hacmi	35.694	35.246	-1,26	250.283	225.607	-9,86
Dış Ticaret Dengesi	-6.228	-3.330	-46,54	-48.165	-17.279	-64,12
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	70,3	82,7		67,7	85,8	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki döneme göre % 4,85 oranında artış ile 179 milyar 966 milyon dolar, ithalat ise % 20,39 oranında azalış ile 203 milyar 403 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre % 78,31 oranında artarak 156 milyar 528 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 88,48 olmuştur.

Tablo 2: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Temmuz			Ocak-Temmuz		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.804	2.043	13,23	12.017	12.785	6,39
2	Ham madde (Ara mallar)	6.898	7.600	10,18	47.609	49.699	4,39
3	Tüketim malları	5.898	6.217	5,42	40.964	41.127	0,40
	Diğer	133	98	-26,37	469	553	17,88
Toplam		14.733	15.958	8,32	101.059	104.164	3,07

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 3: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Temmuz			Ocak-Temmuz		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.929	2.828	-3,44	19.515	14.900	-23,65
2	Ham madde (Ara mallar)	15.668	14.463	-7,69	111.702	94.286	-15,59
3	Tüketim malları	2.317	1.955	-15,61	17.517	11.927	-31,91
	Diğer	48	41	-14,06	489	330	-32,57
Toplam		20.961	19.288	-7,98	149.224	121.443	-18,62

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Temmuz ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 8,46 oranında artmış, ithalat ise % 8,3 oranında azalmıştır.

2019 yılı Temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 8,46 artarak 15 milyar 238 milyon dolar,
- İthalat, % 8,3 azalarak 18 milyar 392 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 1,4 azalarak 33 milyar 630 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret açığı ise, 2018 yılı Temmuz ayındaki 6 milyar 9 milyon dolar seviyesinden, % 47,51 oranında azalarak 3 milyar 154 milyon dolara gerilemiştir.

Temmuz ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 82,85 olmuştur.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılı Temmuz ayında % 70,04 iken, 2019 yılı Temmuz ayında % 82,85 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4: ÖTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Temmuz			Ocak-Temmuz		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
İhracat	14.049	15.238	8,46	96.212	98.954	2,85
İthalat	20.058	18.392	-8,30	143.025	116.958	-18,23
Dış Ticaret Hacmi	34.107	33.630	-1,40	239.237	215.912	-9,75
Dış Ticaret Dengesi	-6.009	-3.154	-47,51	-46.812	-18.004	-61,54
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	70,0	82,9		67,3	84,6	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

ÖTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki döneme göre % 4,56 oranında artış ile 170 milyar 663 milyon dolar, ithalat ise % 20,26 oranında azalış ile 196 milyar 980 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre % 10,38 oranında azalarak 367 milyar 643 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 86,64 olmuştur.

Tablo 5: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Temmuz			Ocak-Temmuz		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.723	1.961	13,84	11.467	12.069	5,25
2	Ham madde (Ara mallar)	6.556	7.185	9,59	45.038	46.836	3,99
3	Tüketim malları	5.640	5.994	6,27	39.274	39.443	0,43
	Diğer	129	97	-24,98	432	605	40,08
Toplam		14.049	15.238	8,46	96.212	98.954	2,85

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 6: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Temmuz			Ocak-Temmuz		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.780	2.739	-1,47	18.650	14.752	-20,90
2	Ham madde (Ara mallar)	15.197	14.015	-7,78	108.375	91.651	-15,43
3	Tüketim malları	2.030	1.597	-21,32	15.503	10.228	-34,02
	Diğer	51	41	-19,20	496	327	-34,09
Toplam		20.058	18.392	-8,30	143.025	116.958	-18,23

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 7: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Temmuz			Ocak-Temmuz		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Almanya	1.300	1.384	6,45	9.523	9.077	-4,68
2	İngiltere	1.006	1.095	8,84	6.220	6.086	-2,16
3	Irak	693	767	10,70	4.578	4.884	6,68
4	Fransa	653	740	13,42	4.468	4.619	3,38
5	ABD	847	733	-13,46	4.687	4.657	-0,65
	Diğer	9.550	10.518	10,14	66.736	69.631	4,34
Toplam		14.049	15.238	8,46	96.212	98.954	2,85

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 8: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Temmuz			Ocak-Temmuz		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Rusya Federasyonu	1.885	2.089	10,81	13.309	12.631	-5,10
2	Almanya	1.691	1.730	2,27	12.872	10.157	-21,09
3	Çin	1.975	1.661	-15,88	13.712	10.256	-25,21
4	ABD	1.122	1.339	19,32	7.382	6.666	-9,71
5	İtalya	869	880	1,24	6.545	4.980	-23,92
	Diğer	12.515	10.693	-14,56	89.203	72.269	-18,98
Toplam		20.058	18.392	-8,30	143.025	116.958	-18,23

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2) Ödemeler Dengesi

2019 yılı Mayıs ayında Ödemeler Dengesinin Cari İşlemler ve Finans Hesaplarında meydana gelen değişimler aşağıda özetlenmiştir:

Cari İşlemler Hesabı

- Bir önceki yılın Mayıs ayında 6.172 milyon ABD doları açık veren cari işlemler hesabı, bu yılın aynı ayında 151 milyon ABD doları fazla vermiştir. Bunun sonucunda, on iki aylık cari işlemler açığı 2.370 milyon ABD dolarına gerilemiştir.
- Söz konusu gelişmede, ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı ayına göre 5.853 milyon ABD doları azalarak 706 milyon ABD dolarına gerilemesi ve hizmetler dengesi kalemi kaynaklı girişlerin bir önceki yılın aynı ayına göre 594 milyon ABD doları artarak 2.303 milyon ABD dolarına yükselmesi etkili olmuştur.
- Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise, bir önceki yılın Mayıs ayında 1.204 milyon ABD doları açık vermişken, bu ayda 3.469 milyon ABD doları fazla vermiştir.
- Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, bir önceki yılın aynı ayına göre 257 milyon ABD doları tutarında artarak 1.846 milyon ABD dolarına yükselmiştir.
- Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar, bir önceki yılın aynı ayına göre 194 milyon ABD doları artarak 1.299 milyon ABD doları olmuştur.
- İkincil Gelir Dengesi kalemi kaynaklı çıkışlar, bir önceki yılın aynı ayına göre 104 milyon ABD doları azalarak 27 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Finans Hesabı

- Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 51 milyon ABD doları azalarak 204 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.
- Portföy yatırımları 456 milyon ABD doları tutarında net çıkış kaydetmiştir. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurtdışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında sırasıyla 138 milyon ABD doları ve 369 milyon ABD doları net satış yaptığı görülmektedir.
- Yurtiçi bankalar, yurtdışındaki tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak 52 milyon ABD doları net geri ödeme gerçekleştirmiştir.
- Diğer yatırımlarda 1.511 milyon ABD doları tutarında net giriş gerçekleşmiştir.
- Diğer yatırımlar altında, yurtiçi bankaların yurtdışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları ile yurtdışı bankaların yurtiçindeki mevduatları 3.989 milyon ABD doları ve 1.797 milyon ABD doları net azalış kaydetmiştir.
- Yurtdışından sağlanan kredilerle ilgili olarak, bankalar, Genel Hükümet ve diğer sektörler sırasıyla 616 milyon ABD doları, 126 milyon ABD doları ve 524 milyon ABD doları net geri ödeme gerçekleştirmiştir.

- Resmi rezervlerde bu ayda 3.008 milyon ABD doları artış gözlenmiştir.

3) Enflasyon

2019 yılı Temmuz ayında Türkiye Geneli TÜFE endeksi bir önceki aya (Haziran 2018) göre yüzde 1,36 artarak 419,24 değerine yükselmiştir. Endeks, bir önceki yılın aynı ayına göre ise yüzde 16,65 oranında artış göstermiştir. 2019 Temmuz ayında ana harcama grupları itibariyle en yüksek artış yüzde 4,46 ile ulaştırma grubunda yaşanırken bunu yüzde 4,24 ile ev eşyası grubu takip etmektedir. Öte yandan en fazla düşüş yüzde 3,20 ile giyim ve ayakkabı grubunda yaşanırken bunu yüzde 1,11 ile gıda ve alkolsüz içecekler grubu izlemektedir.

Tablo 9: 2019 Temmuz Ayında Ana-Harcama Gruplarına Göre Tüketici Fiyat Endeksi ve Değişim Oranları

Harcama Grubu	Temmuz 2018*	Haziran 2019**
Genel	16,65	1,36
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	18,21	-1,11
Alkollü İçecekler ve Tütün	19,23	0,75
Giyim ve Ayakkabı	4,18	-3,20
Konut, Su, Elektrik, Gaz ve Diğer Yakıtlar	16,05	3,10
Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	25,41	4,24
Sağlık	17,93	0,25
Ulaştırma	13,67	4,46
Haberleşme	6,29	0,83
Eğlence ve Kültür	17,47	1,60
Eğitim	13,68	0,90
Lokanta ve Oteller	19,85	1,42
Çeşitli Mal ve Hizmetler	26,93	0,63

*Bir önceki yılın aynı ayına göre enflasyon değişimi

**Bir önceki aya göre enflasyon değişimi

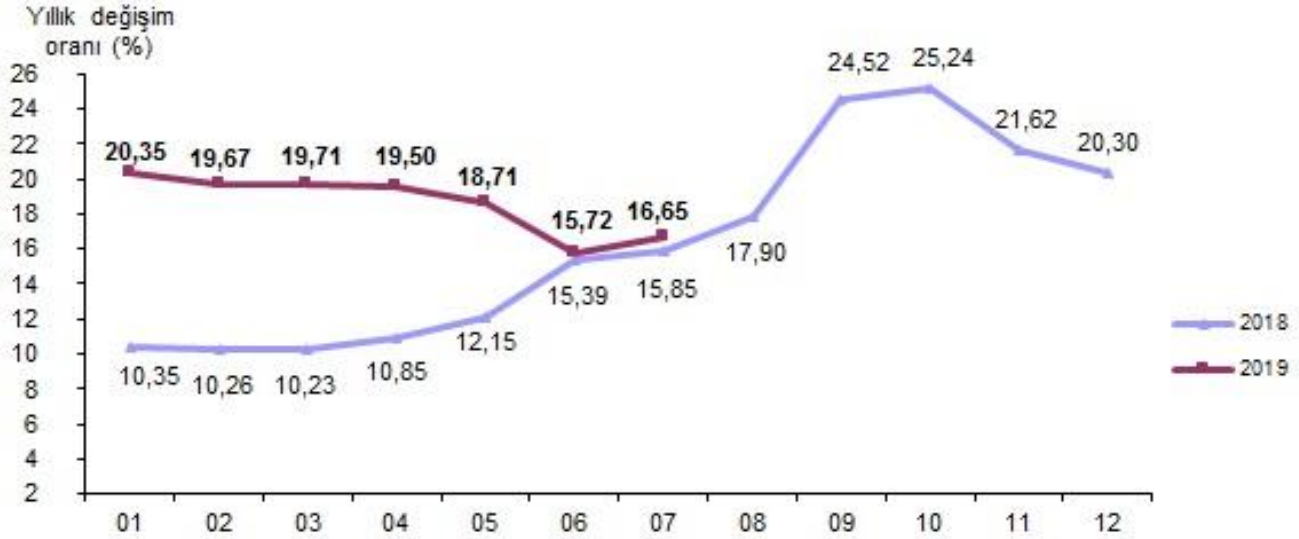
Ana harcama grup endekslerindeki yüzde artışlar bu harcama gruplarının tüketici sepeti içindeki payları ile çarpılarak ortalama (TÜFE temelli) enflasyona etkileri Tablo 10'da verilmiştir. Türkiye genelindeki ortalama fiyat artışına en büyük etki (0,78) ulaştırma grubundan gelmektedir. Bunu 0,46 ile konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar grubu takip etmektedir. Öte yandan gıda ve alkolsüz içecekler (0,26) ile giyim ve ayakkabı (0,23) gruplarının etkisi negatif olarak gerçekleşmektedir.

Tablo 10: Ana-Harcama Gruplarının Genel Endeksteki Aylık Değişime Olan Etkisi (%), Temmuz 2019

Harcama Grubu	Harcama Grubu Ağırlıkları	Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranı	Ana Harcama Gruplarının Toplam Değişime Aylık Etkisi
Genel	100,00	1,36	1,36
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	23,03	-1,11	-0,26
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,14	0,75	0,04
Giyim ve Ayakkabı	7,21	-3,20	-0,23
Konut, Su, Elektrik, Gaz ve Diğer Yakıtlar	14,85	3,10	0,46
Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	7,66	4,24	0,32
Sağlık	2,64	0,25	0,01
Ulaştırma	17,47	4,46	0,78
Haberleşme	3,91	0,83	0,03
Eğlence ve Kültür	3,39	1,60	0,05
Eğitim	2,67	0,90	0,02
Lokanta ve Oteller	7,27	1,42	0,10
Çeşitli Mal ve Hizmetler	4,76	0,63	0,03

Kaynak: TÜİK

Şekil 1: TÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları

Kaynak: TÜİK

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2019 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre %0,99 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre %7,02, bir önceki yılın aynı ayına göre %21,66 ve on iki aylık ortalamalara göre %32,34 artış gösterdi.

Şekil 2: Yİ-ÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları

Kaynak: TÜİK

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocakçılığı sektöründe %0,43, imalat sanayi sektöründe %0,84, elektrik, gaz üretimi ve dağıtım sektöründe %3,36, su temini sektöründe %0,67 düşüş olarak gerçekleşti.

Tablo 11: Sektörler İtibariyle Yİ-ÜFE Enflasyon Oranları, Temmuz 2019

Sektörler	Endeks	Aylık değişim (%)	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim (%)	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim (%)	On iki aylık ortalamalara göre değişim (%)
Yurt içi ÜFE	452,63	-0,99	7,02	21,66	32,34
Madencilik ve taşocakçılığı	578,54	-0,43	11,50	20,59	26,29
İmalat	453,38	-0,84	7,25	19,88	30,58
Elektrik, gaz	383,67	-3,36	4,68	47,57	60,69
Su temini	298,37	-0,67	-9,87	-6,03	2,97

Kaynak: TÜİK

4) İşgücü Piyasası

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2019 yılı Nisan döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 116 bin kişi artarak 4 milyon 202 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 3,4 puanlık artış ile %13,0 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 3,6 puanlık artış ile %15,0 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 6,3 puanlık artış ile %23,2 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 3,5 puanlık artış ile %13,3 olarak gerçekleşti.

İstihdam edilenlerin sayısı 2019 yılı Nisan döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 810 bin kişi azalarak 28 milyon 199 bin kişi, istihdam oranı ise 1,9 puanlık azalış ile %46,0 oldu. Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 329 bin, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 481 bin kişi azaldı. İstihdam edilenlerin %17,6'sı tarım, %19,7'si sanayi, %5,7'si inşaat, %56,9'u ise hizmet sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,7 puan, inşaat sektörünün payı 1,7 puan azalırken, sanayi sektörünün payı 0,2 puan, hizmet sektörünün payı 2,1 puan arttı.

İşgücü 2019 yılı Nisan döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 306 bin kişi artarak 32 milyon 401 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,1 puanlık azalış ile %52,9 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0,6 puanlık azalış ile %71,8, kadınlarda ise 0,5 puanlık artışla %34,5 olarak gerçekleşti.

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam bir önceki döneme göre 74 bin kişi azalarak 28 milyon 40 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı 0,2 puan azalarak %45,8 oldu.

Mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 7 bin kişi artarak 4 milyon 487 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı 0,1 puan artarak %13,8 oldu.

Tablo 12: Nüfusun İşgücü Durumu (Mevsim Etkisinden Arındırılmamış, Bin Kişi)

Yıllar	İşgücü	İstihdam Edilenler	İşsiz	İşsizlik Oranı (15 ve yukarı yaş) (%)	Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	Genç Nüfusta (15-24 yaş) İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)
2008	22.899	20.604	2.295	10,0	12,3	23,3	40,4
2009	23.710	20.615	3.095	13,1	16,0	21,9	39,8
2010	24.594	21.858	2.737	11,1	13,7	19,6	41,3
2011	25.594	23.266	2.328	9,1	11,3	16,3	43,1
2012	26.141	23.937	2.204	8,4	10,3	17,9	43,6
2013	27.046	24.601	2.445	9,0	10,9	17,4	43,9
2014	28.786	25.933	2.853	9,9	12,0	20,2	45,5
2015	29.678	26.621	3.057	10,3	12,4	19,2	46,0
2016	30.535	27.205	3.330	10,9	13,0	24,0	46,3
2017	31.643	28.189	3.454	10,9	13,0	19,2	47,1
2018	32.274	28.738	3.537	11,0	12,9	20,3	47,4
2019 Ocak	31.825	27.157	4.668	14,7	16,8	26,7	44,5
2019 Şubat	32.084	27.355	4.730	14,7	16,9	26,1	44,8
2019 Mart	32.339	27.795	4.544	14,1	16,1	25,2	45,4
2019 Nisan	32.401	28.199	4.202	13,0	15,0	23,2	46,0

Kaynak: TÜİK

5) Kapasite Kullanım Oranı ve Sanayi Üretim Endeksi

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), 2019 Temmuz ayında bir önceki aya göre 0,9 puan azalarak yüzde 76,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre 0,7 puan azalarak yüzde 75,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 13: İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları

Aylar	2018	2019
Ocak	78,2	74,4
Şubat	77,8	74,0
Mart	77,8	74,3
Nisan	77,3	75,0
Mayıs	77,9	76,3
Haziran	78,3	77,1
Temmuz	77,1	76,2
Ağustos	77,8	
Eylül	76,2	
Ekim	75,4	
Kasım	74,1	
Aralık	74,1	

Kaynak: TCMB

Sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre 2019 yılı Mayıs ayında %1,3 azaldı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Mayıs ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %2,5 ve imalat sanayi sektörü endeksi %1,8 azalırken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %4,1 arttı.

Sanayi üretimi bir önceki aya (2019 Nisan) göre %1,3 arttı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Mayıs ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %5,2, imalat sanayi sektörü endeksi %1 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %2,9 arttı.

Tablo 14: Sanayi Üretim Endeksi ve Değişim Oranları, Mayıs 2019 (2015=100)

Sektörler ve ana sanayi grupları	Arındırılmamış	Takvim etkisinden arındırılmış		Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış	
	Endeks	Endeks	Yıllık değişim (%)	Endeks	Aylık değişim (%)
Toplam sanayi	121,0	116,0	-1,3	114,3	1,3
Madencilik ve taşocakçılığı	118,1	114,2	-2,5	115,7	5,2
İmalat sanayi	121,5	116,2	-1,8	113,8	1,0
Elektrik, gaz, buhar	114,5	113,6	4,1	119,6	2,9
Ara malı	116,2	111,3	-6,7	107,3	0,4
Dayanıklı tüketim malı	116,5	109,6	-2,1	107,1	-0,5
Dayanısız tüketim malı	123,9	118,2	0,9	117,4	-0,7
Enerji	119,1	117,8	7,7	122,1	2,0
Sermaye malı	129,4	123,9	3,4	123,9	6,5
Düşük teknoloji	119,7	114,1	-1,5	112,6	-1,7
Orta düşük teknoloji	114,0	109,9	-7,6	105,8	-0,2
Orta yüksek teknoloji	123,1	117,0	-4,1	113,8	2,9
Yüksek teknoloji	192,3	184,9	53,1	192,6	25,5

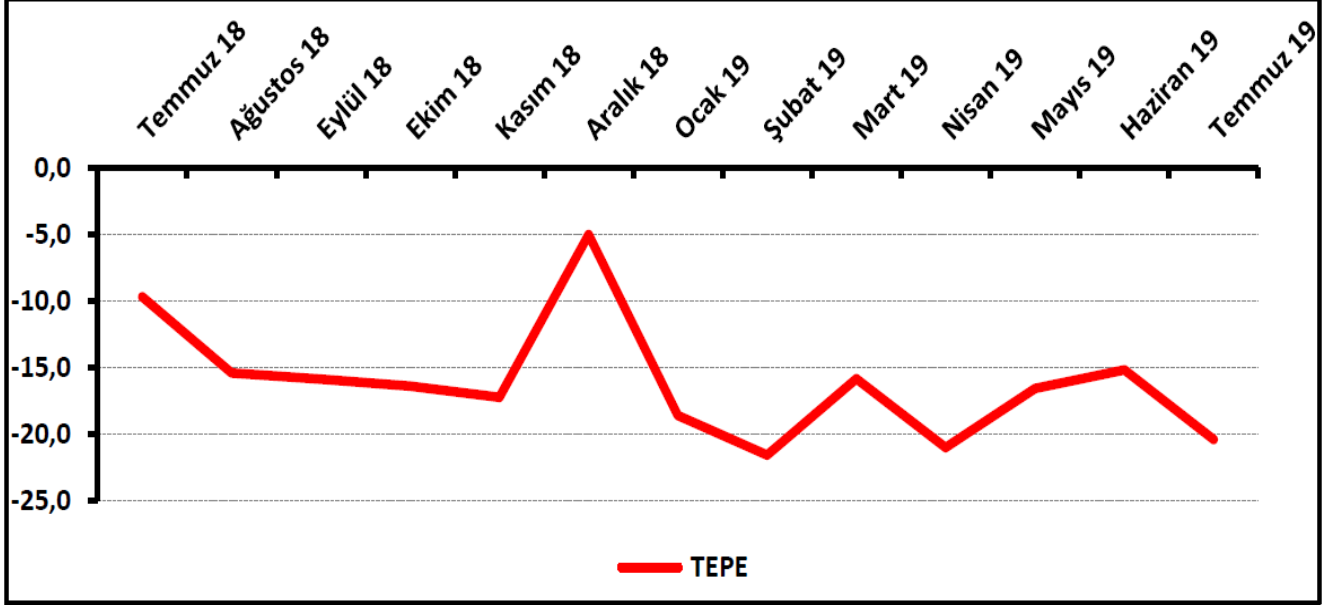
Kaynak: TÜİK

6) Güven Endeksleri

Perakende güveni, Temmuz 2019’da bir önceki aya göre 5,2 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre 10,7 puan azaldı. Perakendeci, Temmuz ayında Haziran’da olduğu gibi gelecekte umutlu değil. Perakende güveninin temmuz ayında geçen yıla ve geçen aya göre azalışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili oldu. “Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörü, temmuz ayında perakende güveninde en fazla azalış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye, geçen yıla göre AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi.

Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı. Temmuz ayında -20,4 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 10,7 puan, geçen aya göre 5,2 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla ve geçen aya göre azalışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki kötüleşme etkili oldu.

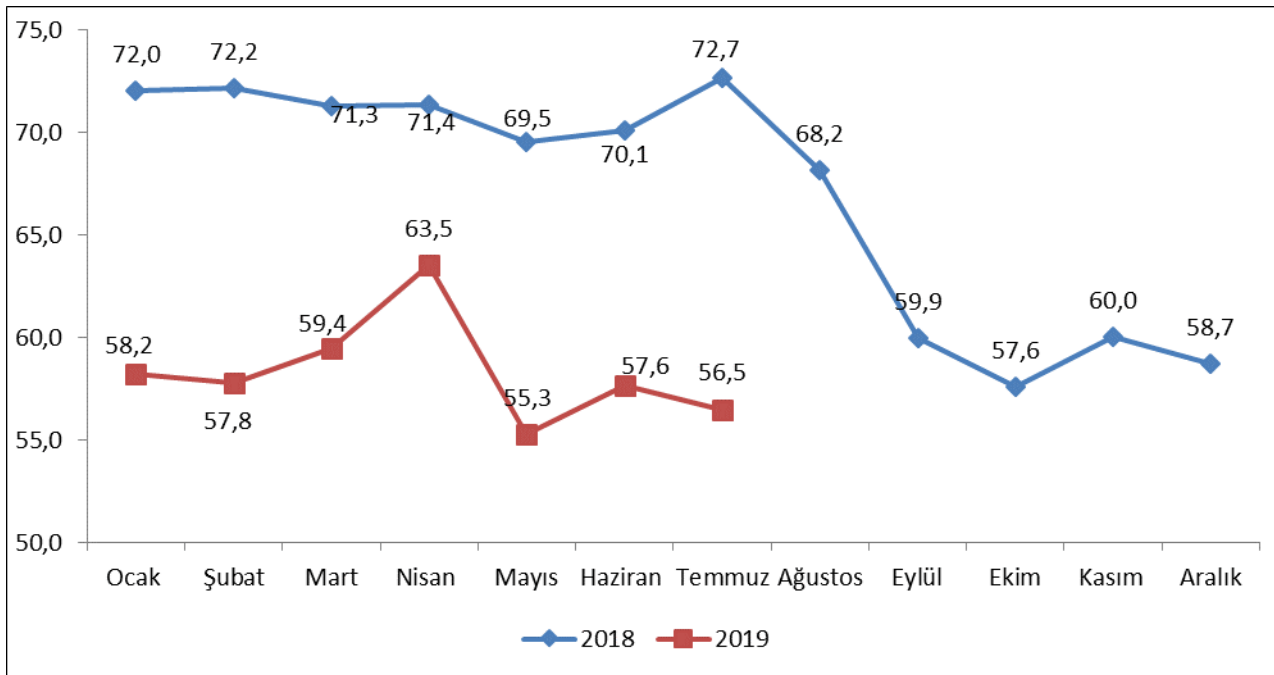
Şekil 3: TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE)

Kaynak: TEPAV

2019 Haziran ayında 57,6 olan Tüketici Güven Endeksi, 2019 Temmuz ayında 1,1 puan azalarak 56,5 seviyesine gerilemiştir. Böylelikle, geçtiğimiz ay gösterdiği artışın ardından azalış eğilimi göstermiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 16,2 puan azalış göstermiştir.

Şekil 4: Tüketici Güven Endeksi

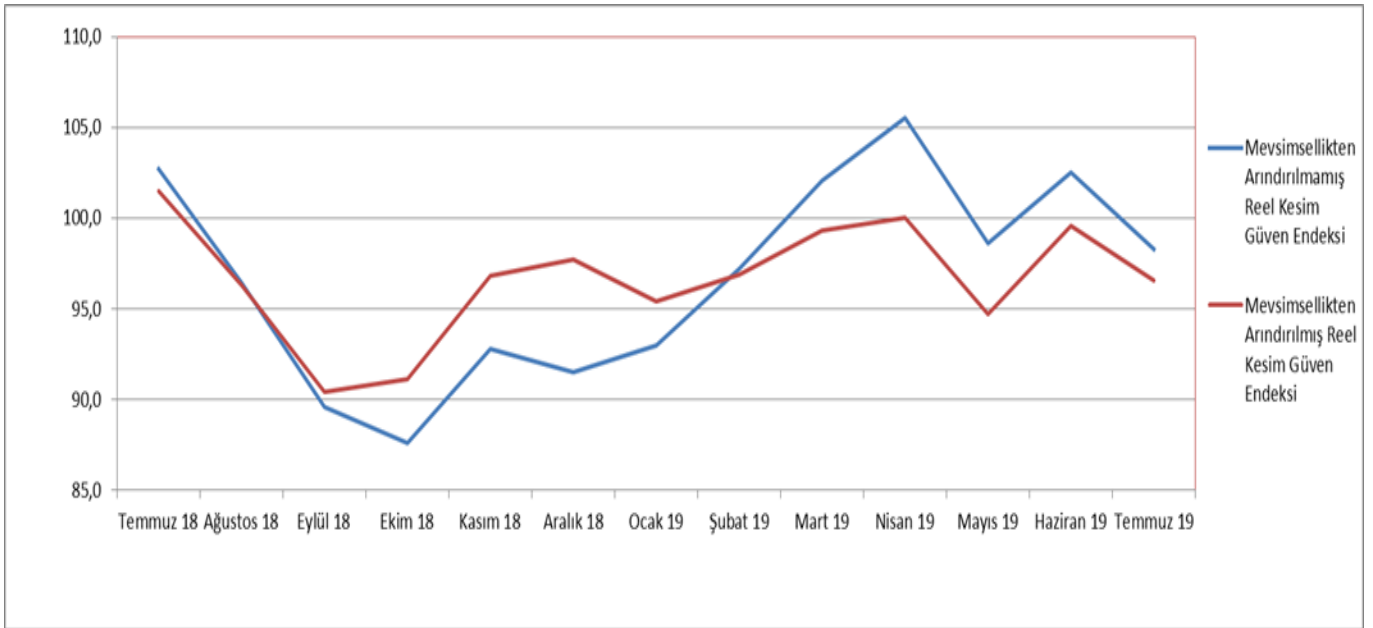

Kaynak: TÜİK

Temmuz ayında Reel Kesim Güven Endeksi bir önceki aya göre yüzde 4,1 oranında azalmıştır. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre ise yüzde 4,3 oranında azalmıştır. Mevsimlikten arındırılmış Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE-MA) ise bir önceki aya göre yüzde 3 oranında azalırken, bir önceki yılın aynı ayına göre de yüzde 4,8 oranında azalmıştır.

Endeksi oluşturan yayılma endeksleri incelendiğinde, Toplam sipariş miktarı (Mevcut durum), Mamul mal stok miktarı (Mevcut durum), Toplam sipariş miktarı (Son 3 ay), Sabit sermaye yatırım harcaması, İhracat sipariş miktarı (Gelecek 3 ay) endeksleri bir önceki aya göre düşüş gösterirken, Üretim hacmi (Gelecek 3 ay) ve Toplam istihdam (Gelecek 3 ay) endekslerinin artış gösterdiği görülmektedir.

Şekil 5: Reel Kesim Güven Endeksi

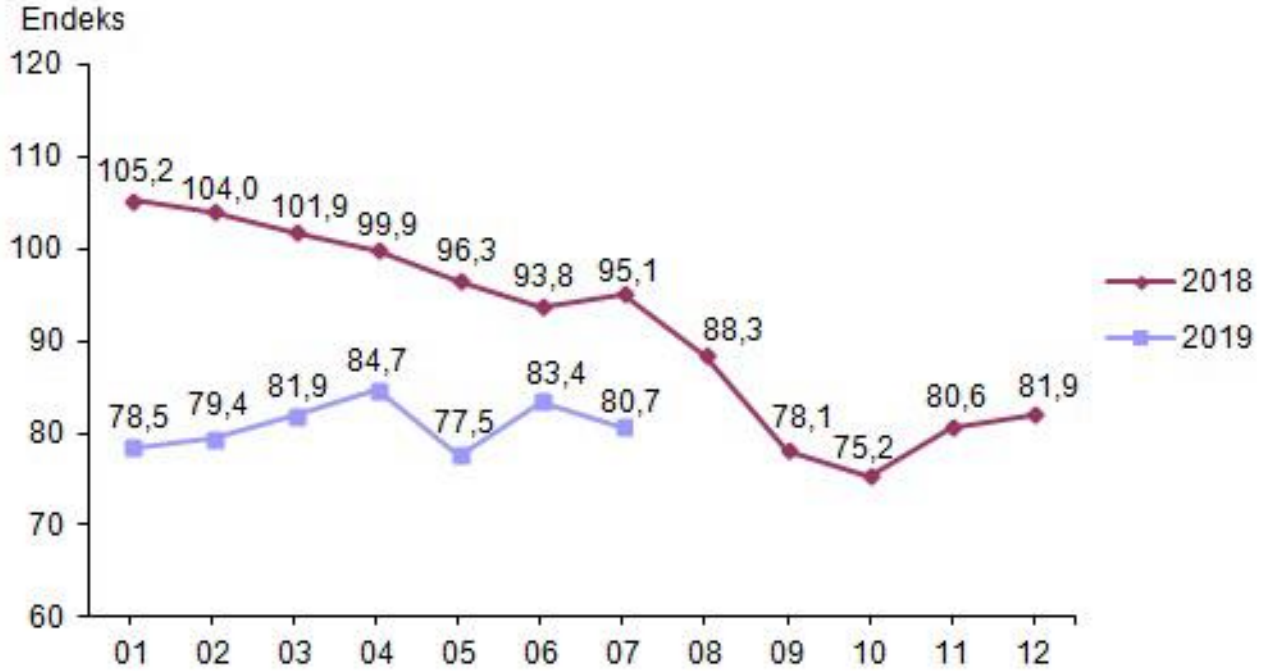

Kaynak: TCMB

Ekonomik güven endeksi Haziran ayında 83,4 iken, Temmuz ayında %3,3 oranında azalarak 80,7 oldu. Ekonomik güven endeksindeki düşüş, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet ve perakende ticaret sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Temmuz ayında tüketici güven endeksi 56,5 değerine, reel kesim güven endeksi 96,6 değerine, hizmet sektörü güven endeksi 83,5 değerine ve perakende ticaret sektörü güven endeksi 90,4 değerine geriledi. Temmuz ayında inşaat sektörü güven endeksi ise 52,4 değerine yükseldi.

Şekil 6: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

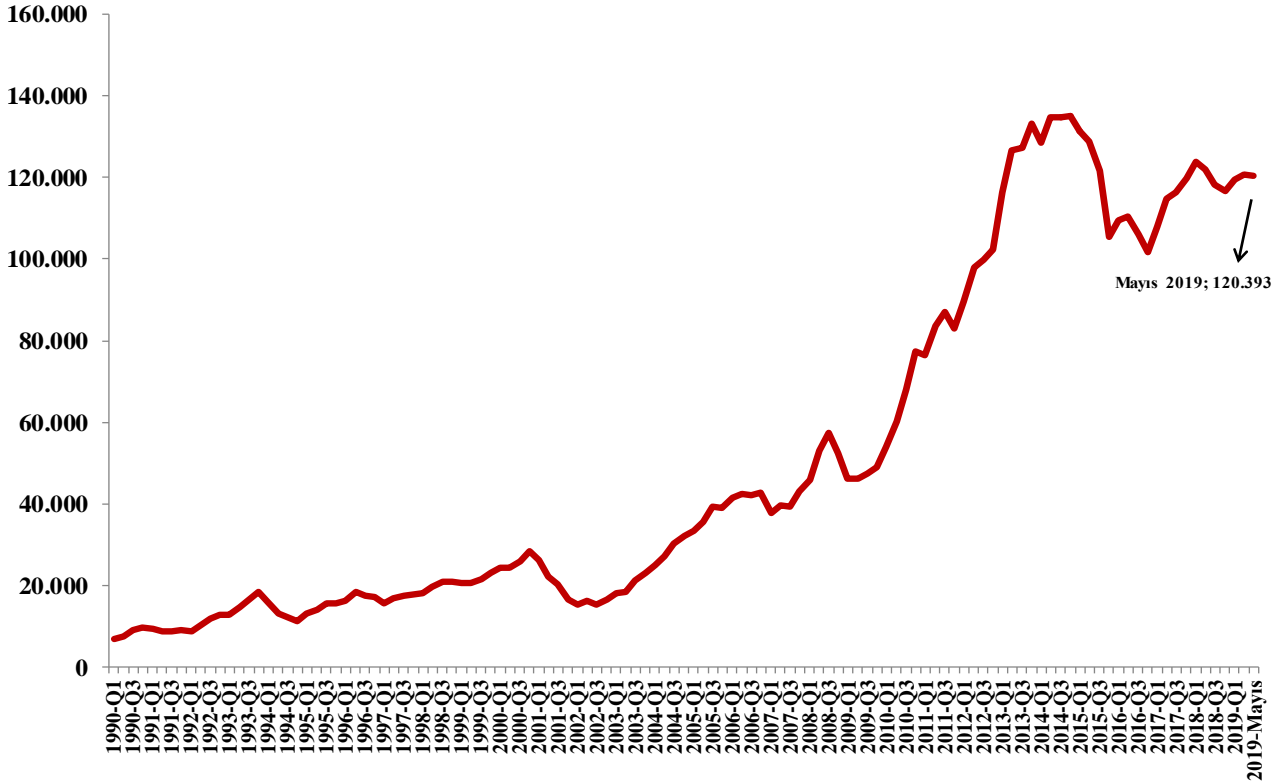
7) Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri

Kısa vadeli dış borç stoku 2019 yılı Mayıs ayı itibarıyla 2018 yılsonuna göre 3,8 milyar ABD doları artmış ve yaklaşık 120,4 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku 1,3 milyar ABD doları azalarak 55,8 milyar ABD dolarına gerilerken, diğer sektörler kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku 5,6 milyar ABD doları artarak 59,1 milyar ABD dolarına yükselmiştir.

Kısa vadeli dış borç stokunun %46,4'ü bankalar kaynaklı borçlardan oluşmaktadır. Bankalar kaynaklı borçların %18'ini ise krediler oluşturmaktadır. Bankaların yurt dışından kullandıkları kısa vadeli krediler 2019 yılı Mayıs ayı itibarıyla yaklaşık 10 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam, kısa vadeli kredilerde 2018 yılsonuna göre %8,8'lik bir düşüş yaşandığı anlamına gelmektedir. Aynı dönemde yurt dışı yerleşiklerin döviz tevdiat hesabı %3,4 oranında artarken, banka mevduatları %1,6 oranında, TL cinsinden mevduatları %5,3 oranında azalmıştır.

Diğer sektörlerin yurt dışından sağladığı kısa vadeli borçlar ise 2018 yılsonuna göre %10,5 oranında artarak 59,1 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Şekil 7: Kısa Vadeli Dış Borç Stoku (Milyon Dolar)

Kaynak: TCMB

Tablo 15: Kısa Vadeli Dış Borç Stokunun Dağılımı (Milyon Dolar)

	2017				2018				2019		
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Nisan	Mayıs
MERKEZ BANKASI	1.382	1.390	1.298	1.753	1.437	1.826	6.706	5.914	5.898	5.424	5.418
BANKER KREDİ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MUHABİR AÇIKLARI	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
MEVDUAT	1.382	1.390	1.298	1.752	1.437	1.826	6.706	5.914	5.898	5.424	5.418
GENEL HÜKÜMET	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BANKALAR	64.590	67.185	67.286	67.195	69.713	67.065	60.701	57.110	57.111	57.471	55.827
KREDİLER	15.414	15.656	16.490	17.533	16.917	17.023	13.806	11.015	9.432	9.627	10.044
DÖVİZ TEVDİAT HESABI	16.773	18.011	19.003	19.583	21.029	19.354	19.159	19.034	19.442	19.475	19.673
BANKA MEVDUATI	18.197	18.789	18.474	16.952	17.315	17.283	16.818	13.016	13.193	14.821	12.808
TL CİNSİNDEN MEVDUAT	14.206	14.729	13.319	13.127	14.452	13.405	10.918	14.045	15.044	13.548	13.302
DIĞER SEKTÖRLER	41.995	46.261	47.699	50.743	52.880	53.023	50.908	53.550	56.342	57.720	59.148
TİCARİ KREDİLER	37.784	41.118	42.457	44.818	46.510	47.017	45.396	47.639	51.685	53.024	54.664
İTHALAT BORÇLARI	34.148	37.316	38.540	40.646	42.102	42.623	40.322	39.862	41.150	41.639	42.394
PREF.&PEŞİN İHRACAT	3.636	3.802	3.917	4.172	4.408	4.394	5.074	7.777	10.535	11.385	12.270
DIĞER KREDİLER	4.211	5.143	5.242	5.925	6.370	6.006	5.512	5.911	4.657	4.696	4.484
KAMU	247	183	188	84	0	0	0	0	0	0	0
ÖZEL	3.964	4.960	5.054	5.841	6.370	6.006	5.512	5.911	4.657	4.696	4.484
TOPLAM	107.967	114.836	116.283	119.691	124.030	121.914	118.315	116.574	119.351	120.615	120.393

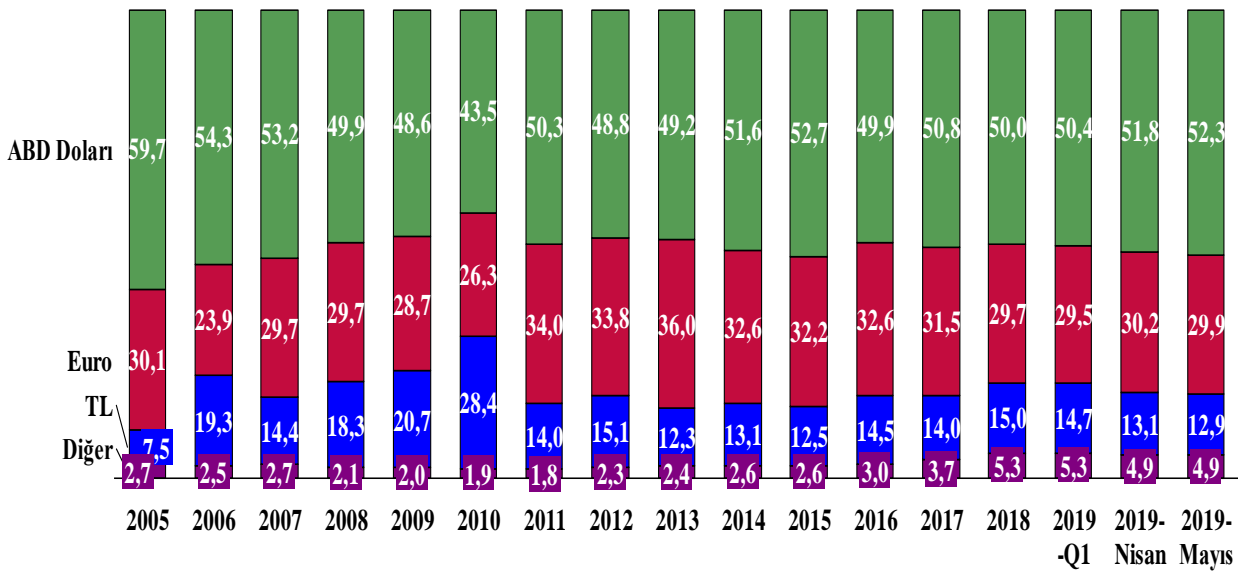
Kaynak: TCMB

Kısa vadeli dış borç stokunun borçlu bazında dağılımı incelendiğinde, tamamı kamu bankalarından oluşan kamu sektörünün borcunun 2019 Mayıs ayı itibarıyla, 2018 yılsonuna göre %3,5 oranında arttığı ve 23,3 milyar ABD dolarına yükseldiği görülmektedir. Kısa vadeli dış borç stokunun %76,2'sini oluşturan özel sektörün kısa vadeli dış borç stoku ise 2019 yılı Mayıs ayında, 2018 yılsonuna göre %4 oranında artmış ve 91,7 milyar ABD doları seviyesine yükselmiştir.

Alacaklı bazında dağılım incelendiğinde ise özel kredi alacaklıların %37,2'sini oluşturan parasal kuruluşlara olan kısa vadeli borçların 2019 yılı Mayıs ayı itibarıyla, bir önceki yılsonuna göre %8,3 oranında azaldığı ve 44,4 milyar ABD dolarına gerilediği görülmektedir. Aynı dönemde parasal olmayan kuruluşlara olan kısa vadeli borçlar ise %11 oranında artmış ve 75 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. 2019 Mayıs ayı itibarıyla 35 milyon ABD doları olan tahvil ihraçlarının 2018 yılsonuna göre %64,6 oranında azaldığı görülmektedir.

Kısa vadeli dış borç stokunun 2005 – Mayıs 2019 dönemindeki döviz kompozisyonu incelendiğinde, 2005 yılına kıyasla yaklaşık yüzde 7,4 puan azalmakla birlikte, ABD dolarının payının, Euro ve diğer dövizlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. 2019 yılı Mayıs ayı itibarıyla, kısa vadeli dış borç stokunun %52,3'ü ABD doları, %29,9'u Euro, %12,9'u TL ve %4,9'u da diğer döviz cinslerinden oluşmaktadır.

Şekil 8: Kısa Vadeli Dış Borç Stokunun Döviz Kompozisyonu, %

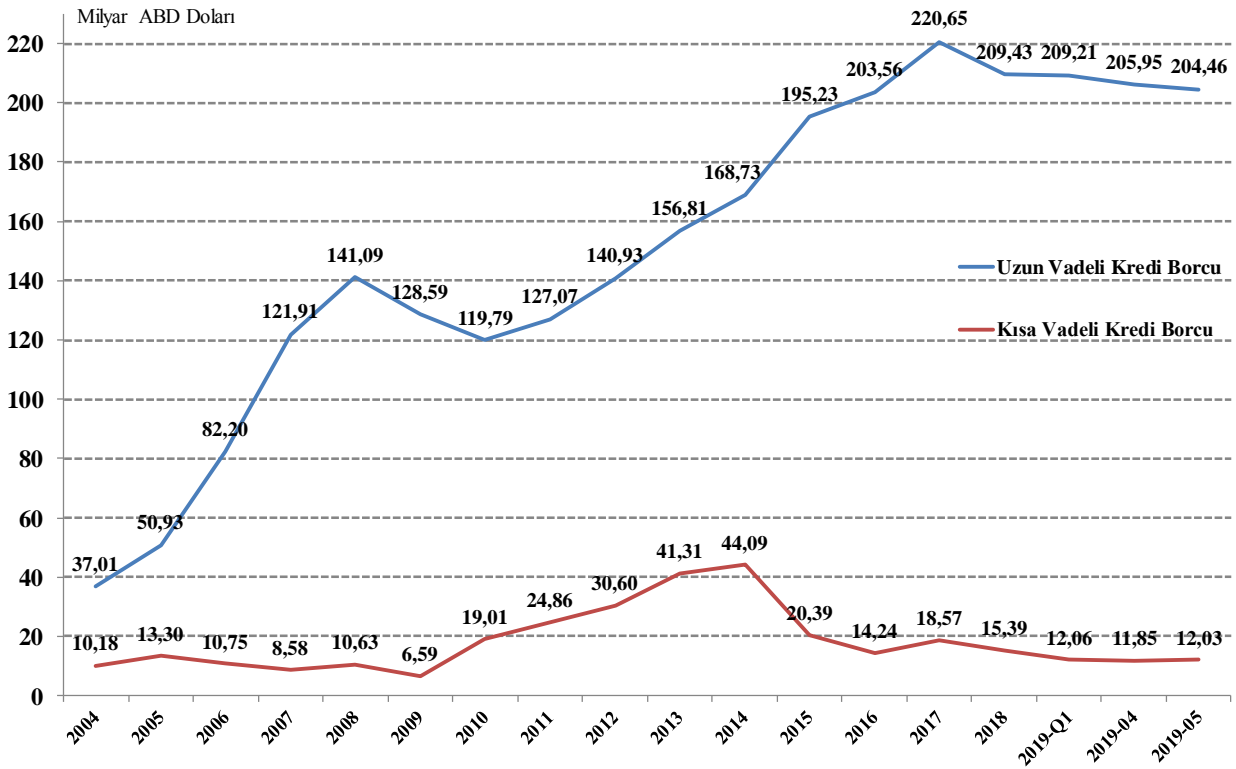

Kaynak: TCMB

8) Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borç İstatistikleri

2019 yılı Mayıs ayı itibarıyla özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu 2018 yılsonuna göre %2,4 (~5 milyar dolar) azalarak yaklaşık 204,5 milyar ABD doları olmuştur. Aynı dönemde kısa vadeli kredi borcu ise %21,8'lik bir düşüyle 12 milyar ABD doları seviyesine gerilemiştir. Böylelikle toplam kredi borcu yaklaşık 8,3 milyar ABD doları azalarak 216,5 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Şekil 9: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcu (Milyar Dolar)

Kaynak: TCMB

Özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcunun borçluya göre dağılımı incelendiğinde, finansal kesimin kredi borcunun (%48,1), finansal olmayan kesimin kredi borcundan (%51,9) daha az olduğu görülmektedir. Bununla birlikte 2014 yılından 2017 yılsonuna kadar uzun vadeli krediler içinde finansal kesimin payının, finansal olmayan kesimin payından daha yüksek bir seviyede olduğu görülmektedir. Büyük çoğunluğunu bankaların oluşturduğu finansal kesimin uzun vadeli kredi borcu, 2018 yılsonuna göre 4,4 milyar ABD doları azalarak 98,3 milyar ABD doları seviyesine gerilemiştir. Finansal olmayan kuruluşların borcu ise 2018 yılsonuna göre 559 milyon ABD doları azalmış ve 106,2 milyar ABD doları olmuştur.

Alacaklıya göre dağılım verileri, tahvil alacaklıları hariç toplam kredi borcunun büyük ölçüde özel alacaklılara olan borçlardan oluştuğunu göstermektedir (%84,6). Özel alacaklıların uzun vadeli kredi borcu 2019 yılı Mayıs ayı itibariyle, 2018 yılsonuna göre 8 milyar ABD doları azalarak 137,4 milyar ABD doları seviyesine gerilemiş ve böylelikle toplam uzun vadeli kredilerdeki payı %67,2 olmuştur. Tahvil hariç toplam kredi borcunun %15,4'ünü oluşturan resmi alacaklar ise 24,9 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 16: Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcu (Borçlu ve Alacaklıya Göre Dağılım, Milyar Dolar)

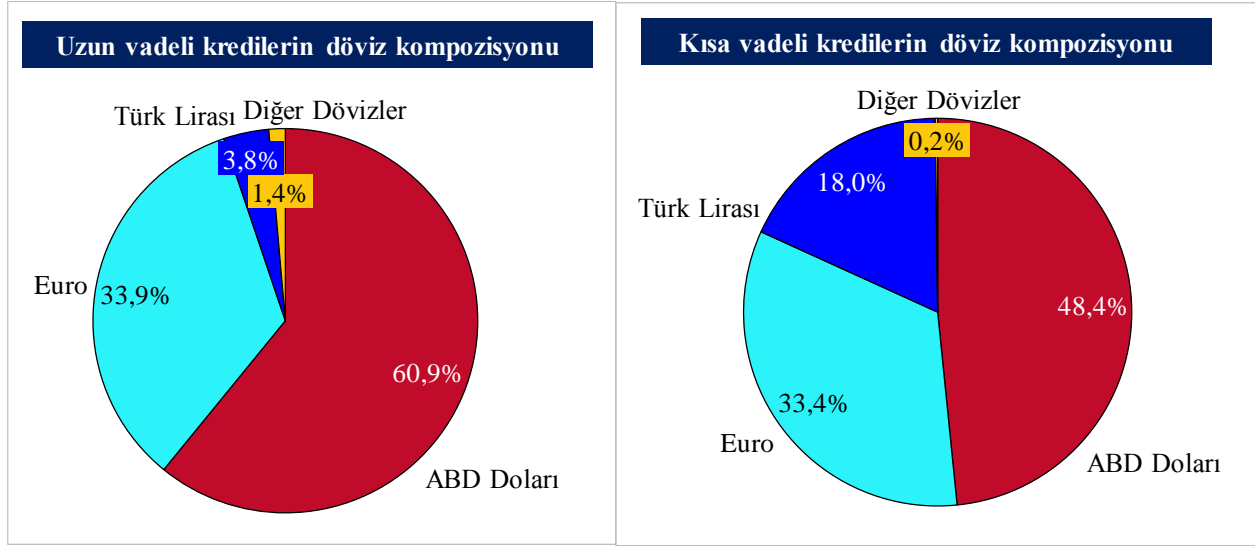
(Milyar ABD doları)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019-Q1	2019-04	2019-05
Borçluya Göre Dağılım	156,81	168,73	195,23	203,56	220,65	209,43	209,21	205,95	204,46
I- Finansal	72,89	84,86	105,35	106,24	114,26	102,71	102,56	99,85	98,30
i- Bankalar	54,64	65,71	85,93	87,15	95,91	85,04	85,25	83,35	82,30
- Krediler	38,50	43,95	63,34	62,44	65,28	56,40	54,56	53,06	52,03
- Tahvil	16,14	21,76	22,58	24,71	30,63	28,64	30,69	30,29	30,27
ii- Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar	18,25	19,14	19,42	19,09	18,35	17,67	17,31	16,50	16,00
- Krediler	16,09	15,17	14,91	13,46	13,03	12,84	11,86	11,58	11,10
- Yabancı Sermaye Sayılan Krediler	0,67	0,86	0,95	0,91	0,75	0,59	0,50	0,48	0,45
- Tahvil	1,50	3,12	3,56	4,73	4,57	4,24	4,96	4,44	4,44
II-Finansal Olmayan	83,92	83,88	89,88	97,32	106,39	106,72	106,65	106,10	106,17
- Krediler	71,98	70,53	73,51	78,88	85,25	87,25	86,59	86,33	86,39
- Yabancı Sermaye Sayılan Krediler	8,27	8,03	10,19	12,29	13,75	12,56	12,20	11,93	11,91
- Ticari Krediler	0,33	0,31	0,41	0,42	0,43	0,45	0,42	0,41	0,43
- Tahvil	3,35	5,00	5,77	5,73	6,97	6,47	7,44	7,43	7,43
Alacaklıya Göre Dağılım	156,81	168,73	195,23	203,56	220,65	209,43	209,21	205,95	204,46
I- Resmi Alacaklılar	20,21	20,45	21,80	23,05	30,03	24,64	24,16	24,03	24,92
II- Özel Alacaklılar	115,62	118,39	141,51	145,34	148,46	145,45	141,97	139,76	137,40
i- Yabancı Ticari Bankalar	68,13	71,42	88,20	87,78	86,63	82,76	79,40	77,74	75,28
ii- Yerleşik Bankaların Yurtdışı Şube ve İştirakleri	24,26	25,18	27,96	29,85	33,18	35,77	34,90	34,72	34,72
iii- Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar	12,67	12,39	15,22	16,01	15,79	14,58	15,10	14,95	14,89
iv- Finansal Olmayan	10,55	9,41	10,13	11,71	12,87	12,34	12,57	12,35	12,51
III- Tahvil Alacaklıları	20,98	29,89	31,92	35,16	42,16	39,34	43,08	42,17	42,15

Kaynak: TCMB

Uzun vadeli kredi borcunun döviz kompozisyonuna bakıldığında, özel sektörün yurt dışından ağırlıklı olarak ABD doları cinsinden borçlandığı görülmektedir. ABD doları cinsinden borçların, toplam kredi borçları içindeki payı 2018 yılsonuna göre 1,4 yüzde puan artmış ve 2019 yılı Mayıs ayı itibarıyla %60,9 olmuştur. Bunun ardından sırasıyla, %33,9 ile Euro, %3,8 ile Türk Lirası ve %1,4 ile diğer dövizler gelmektedir.

Kısa vadeli kredi borcunun döviz kompozisyonuna bakıldığında da ağırlığın ABD doları cinsinden kredilerde olduğu görülmektedir. ABD doları cinsinden borçların, toplam kısa vadeli kredi borçları içindeki payı 2018 yılsonuna göre 5 yüzde puan artarak 2019 yılı Mayıs ayı itibarıyla %48,4 olmuştur. Bunun ardından sırasıyla, %33,4 ile Euro, %18 ile Türk Lirası ve %0,2 ile de diğer dövizler gelmektedir.

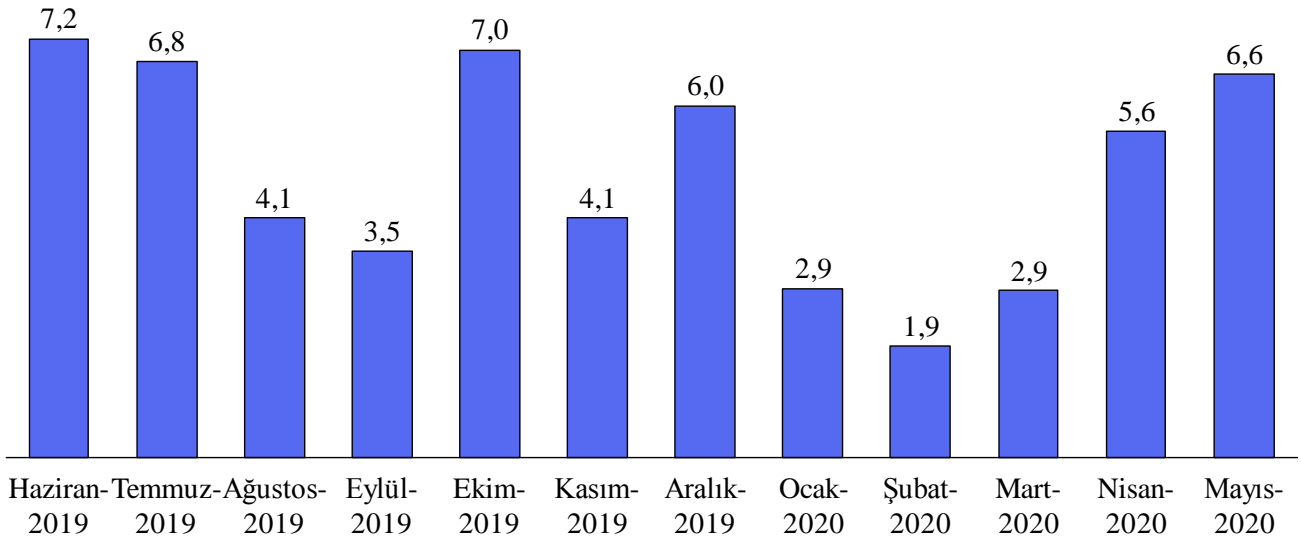
Şekil 10: Özel Sektörün Yurt Dışından Borçlandığı Kredilerin Döviz Kompozisyonu

Kaynak: TCMB

Özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcu 2019 yılı Mayıs ayı itibarıyla kalan vadeye göre incelendiğinde, 1 yıl içinde toplam 58,6 milyar ABD doları kadar anapara geri ödemesi gerçekleştirileceği görülmektedir.

Şekil 11: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kalan Vadesi 1 Yıla Kadar Olan Toplam Kredi Borcunun Aylara Göre Dağılımı (Ticari krediler hariç) (Milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB

9) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2019 yılı Haziran ayında kapanan şirketlerin sayısında bir önceki aya göre %18,34 oranında azalış oldu.

- Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı %31,27 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %36,83 kurulan kooperatif sayısı %55,47 oranında azalmıştır.
- Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısında %18,34 kapanan kooperatif sayısında %42,65 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %18,30 azalış olmuştur.

Kapanan kooperatif sayısında geçen yılın aynı ayına göre %40,91 oranında azalış oldu.

- 2019 yılı Haziran ayında, 2018 yılı Haziran ayına göre kurulan şirket sayısı %16,87 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %46,53 kurulan kooperatif sayısı %32,94 oranında azalmıştır.

2019 yılının ilk altı ayında kapanan kooperatif sayısı, 2018 yılının aynı dönemine göre %15,13 oranında azaldı.

- 2019 yılının ilk altı ayında 2018 yılının aynı dönemine göre kapanan şirket sayısı %1,77 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı %9,75 oranında artmış olup kapanan kooperatif sayısında %15,13 oranında azalış gözlenmiştir.

2019 yılı Haziran ayında kurulan toplam 4.641 şirket ve kooperatifin %85,20'si limited şirket, %13,57'si anonim şirket, %1,23'ü ise kooperatiftir. Şirket ve kooperatiflerin %40,44'ü İstanbul, %10,95'i Ankara, %6,38'i İzmir'de kurulmuştur.

Bu ay Kars, Bayburt ve Ardahan'da şirket ve kooperatif kuruluşu gerçekleşmemiştir.

Tablo 17: Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri, Haziran 2019

İLAN TÜRÜ	ŞİRKET TÜRÜ	HAZİRAN 2019	MAYIS 2019	Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	HAZİRAN 2018	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)	OCAK- HAZİRAN (6 Aylık)		
							2018	2019	Değişim (%)
Kurulan	Şirket	4.584	6.670	-31,27	5.514	-16,87	46.258	39.976	-13,58
	Kooperatif	57	128	-55,47	85	-32,94	579	542	-6,39
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.132	1.792	-36,83	2.117	-46,53	20.935	11.488	-45,13
Tasfiye	Şirket	954	1.256	-24,04	1.041	-8,36	6.264	6.951	10,97
	Kooperatif	78	85	-8,24	96	-18,75	384	383	-0,26
Kapanan	Şirket	717	878	-18,34	686	4,52	5.417	5.513	1,77
	Kooperatif	39	68	-42,65	66	-40,91	489	415	-15,13
	Ger.Kişi Tic.İşl.	973	1.191	-18,30	1.206	-19,32	9.357	10.269	9,75

Kaynak: TOBB

Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler

1) Dış Ticaret

Tablo 1: 2019 Temmuz Ayı Malatya İhracat Rakamları (Bin Dolar)

SEKTÖR	1 - 31 TEMMUZ			1 OCAK - 31 TEMMUZ		
	2018	2019	Değ.(%)	2018	2019	Değ.(%)
Çelik	1,7	8,42	380	64,7	251	287,7
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	27	1.706	6.216	256	6.979	2.625
Demir ve Demir Dışı Metaller	78,9	45,8	-41,9	1.153	1.079	-6,4
Deri ve Deri Mamulleri	12,7	0,3	-97,9	113,7	9,8	-91,3
Diğer Sanayi Ürünleri	0	0		0,4	4,7	1.156
Elektrik Elektronik	737,9	867	17,6	3.233	5.922	83
Fındık ve Mamulleri	104,6	83,5	-20	3.298	2.781	-15,7
Halı	0	14		42,5	110	158,5
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	11.633	11.564	-0,6	70.981	62.668	-11,7
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	389,7	827	112,3	6.080	5.210	-14,3
İklimlendirme Sanayii	72,2	1,3	-98	602	365	-39,3
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	621	262	-57,8	2.558	1.060	-58,5
Kuru Meyve ve Mamulleri	5.503	6.061	10	71.943	72.429	0,7
Madencilik Ürünleri	230	52,5	-77	1.155	562	-51,3
Makine ve Aksamları	473,3	885	87	3.075	4.829	57
Meyve Sebze Mamulleri	29,6	628	2.022	1.346	1.927	43
Mobilya,Kağıt ve Orman Ürünleri	46,2	943	1.940	1.584	2.645	66,9
Mücevher	0	0		0	0	
Otomotiv Endüstrisi	8,8	13,6	54,2	36	164,5	356,5
Savunma ve Havacılık Sanayii	0	50,2		0	112,7	
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	564	7.263	1.186	6.152	19.985	224,8
Süs Bitkileri ve Mam.	0	0		0	102	
Tekstil ve Hammaddeleri	2.020	1.119	-44,6	15.424	12.026	-22
Tütün	0	1,3		0	11,2	
Yaş Meyve ve Sebze	1.302	1.499	15	5.404	2.007	-62,8
Zeytin ve Zeytinyağı	0	0		0	12,8	
TOPLAM	23.858	33.899	42	194.508	203.259	4,5

Kaynak: TİM

Malatya'nın 2019 yılı Temmuz ayı ihracat tutarı yaklaşık 33,9 milyon Dolar olup bu ihracat rakamı 2018 yılı Haziran ayının ihracat rakamı olan 23,8 milyon Dolarla göre %42 artış anlamına gelmektedir. 2019 yılı 6 aylık toplam ihracat tutarı ise 203,2 milyon Dolar olup 2018 yılı 6 aylık ihracat tutarı olan 194,5 milyon Dolarla göre %4,5 artış anlamına gelmektedir.

Malatya'nın en önemli gelir kaynağı olan kayısı ve kayısı çekirdeğinin ihracatı sadece Malatya gümrüğünden yapılmadığından toplam ihracat tutarı için Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatına bakmak gerekmektedir. Tablo 2, Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatını göstermektedir.

Tablo 2: 2019 Yılı Türkiye'nin Kuru Kayısı ve Kayısı Çekirdeği İhracatı

Aylar	Kuru Kayısı		Kayısı Çekirdeği	
	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)
Ocak	20.847.845	8.275.925	1.913.769	900.623
Şubat	22.676.805	9.064.955	1.204.191	614.579
Mart	20.710.816	8.463.288	1.769.905	757.090
Nisan	20.814.269	8.355.550	1.478.741	783.821
Mayıs	19.601.025	8.020.085	1.450.393	688.385
Haziran	9.552.989	3.746.931	778.301	373.368
Temmuz	11.378.637	4.417.576	561.307	279.500
Toplam	125.582.386	50.344.310	9.156.607	4.397.366

Kaynak: TİM

2) Yatırım Teşvikleri

Malatya'da yatırım teşvik belgesi alan işletmelerin sayısı, teşvik alan işletmelerin ne kadarlık bir tutar için bu teşvik belgesini aldığını ve son olarak bu yatırımla birlikte ne kadarlık bir istihdam sağlamayı planladığını Tablo 3 vermektedir.

Tablo 3: Malatya’da Alınan Yatırım Teşvik Belge İstatistikleri

Aylar	Belge Adedi		Sabit Yatırım (Milyon TL)		İstihdam	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Ocak	9	4	71	30	670	201
Şubat	8	5	104	35	1.444	740
Mart	7	8	57	64	909	616
Nisan	11	4	41	348	1.439	224
Mayıs	14	6	176	46	1.068	657
Toplam	49	27	449	623	5.530	2.438

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

Tablo 4: 2019 Haziran Ayında Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2019 HAZİRAN (BİR AYLIK)									2018 HAZİRAN (BİR AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		
20	2	3	4	0	4	0	7	22	1	16	6	1	2	1	4		

Kaynak: TOBB

Tablo 5: 2019 Yılı Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2019 OCAK-HAZİRAN (ALTI AYLIK)									2018 OCAK-HAZİRAN (ALTI AYLIK)							
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
179	4	78	24	0	19	3	49	210	6	166	24	1	10	6	36	

Kaynak: TOBB

4) Karşılıksız Çek ve Senet İstatistikleri

Tablo 6: Malatya’da Karşılıksız Çek Tutarları (Bin TL)

Aylar	2015	2016	2017	2018	2019
Ocak	4.097	14.231	8.865	11.551	15.968
Şubat	3.861	17.605	7.358	6.510	8.695
Mart	7.132	12.571	7.001	6.432	6.265
Nisan	5.988	7.679	2.382	8.525	12.117
Mayıs	4.177	13.551	6.916	8.040	11.656
Haziran	10.984	8.928	5.520	3.281	5.199
Temmuz	15.496	6.932	5.651	14.359	
Ağustos	14.695	15.918	2.791	15.141	
Eylül	17.434	9.943	3.848	11.072	
Ekim	14.104	9.446	16.979	29.973	
Kasım	24.520	10.041	7.340	25.853	
Aralık	22.584	12.230	6.174	21.091	
TOPLAM	145.072	139.077	80.770	161.829	59.899

Kaynak: TBB

Tablo 7: Malatya’da Protestolu Senet Tutarları (Bin TL)

Aylar	2015	2016	2017	2018	2019
Ocak	3.001	2.554	4.162	4.136	12.259
Şubat	3.119	4.290	3.340	7.920	6.334
Mart	2.582	2.739	4.396	3.742	8.401
Nisan	2.487	2.402	3.882	6.036	7.901
Mayıs	2.908	2.830	4.291	5.461	4.872
Haziran	3.522	3.953	4.164	5.954	8.339
Temmuz	4.091	3.892	4.185	6.794	
Ağustos	3.291	3.814	4.278	7.445	
Eylül	3.722	4.578	4.175	14.184	
Ekim	4.299	3.683	6.352	9.599	
Kasım	4.284	4.462	4.143	13.098	
Aralık	4.132	4.465	3.703	7.803	
TOPLAM	41.439	43.662	51.071	92.173	48.106

Kaynak: TBB

5) Konut Satış İstatistikleri

Tablo 8: Malatya’da Konut Satış İstatistikleri

Aylar	2017	2018			2019		
	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam
Ocak	831	287	420	707	233	417	650
Şubat	842	304	444	748	262	327	589
Mart	1.130	358	526	884	382	460	842
Nisan	920	306	440	746	249	445	694
Mayıs	964	371	601	972	262	329	591
Haziran	736	386	515	901	187	291	478
Temmuz	939	395	607	1.002			
Ağustos	975	414	524	938			
Eylül	1.503	553	637	1.190			
Ekim	1.012	653	676	1.329			
Kasım	1.035	311	394	705			
Aralık	1.097	596	606	1.202			
Toplam	11.984	4.934	6.390	11.324			

Kaynak: TÜİK

6) Bankacılık İstatistikleri

Tablo 10: Malatya’da Mevduat İstatistikleri (Bin TL)

Tür	Tasarruf Mevduatı	Tasarruf Mevduatı (TL)	Tasarruf Mevduatı (Döviz Tevdiat Hesabı)	Diğer Mevduat	Diğer Mevduat (TL)	Diğer Mevduat (Döviz Tevdiat Hesabı)	Toplam Mevduat
2018 Eylül	5.117.224	2.992.882	2.124.342	1.299.843	814.720	485.123	6.417.067
2018 Aralık	5.008.205	3.007.385	2.000.820	997.496	749.551	247.945	6.005.701
2019 Mart	5.326.241	2.879.435	2.446.806	1.163.509	811.183	352.326	6.489.750
2019 Haziran	5.818.435	3.102.221	2.716.214	1.172.192	776.140	396.052	6.990.627

Kaynak: BDDK

Tablo 11: Malatya’da Kredi İstatistikleri (Bin TL)

Tür	Toplam Nakdi Krediler	Nakdi Krediler	Takipteki Alacaklar	Gayrinakdi Krediler
2018 Eylül	8.810.255	8.439.840	370.415	1.018.127
2018 Aralık	8.493.099	8.081.344	411.755	1.009.021
2019 Mart	8.770.002	8.327.178	442.824	1.031.201
2019 Haziran	8.734.187	8.269.354	464.833	1.296.314

Kaynak: BDDK

7) Patent ve Marka İstatistikleri

Tablo 9: 2019 Yılı Malatya’da Marka, Patent, Model ve Tasarım Başvuru İstatistikleri

Tür/Ay	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
Patent Başvuru Sayısı	1	0	1	4	3	1
Faydalı Model Başvuru Sayısı	2	0	1	2	2	0
Marka Başvuru Sayısı	23	26	27	39	24	30
Tasarım Başvuru Sayısı	1	1	1	0	2	0

Kaynak: Türk Patent

KAYNAKÇA

- BDDK
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- TCMB
- Ticaret Bakanlığı
- TİM
- TOBB
- TÜİK
- Türkiye Bankalar Birliği
- Türk Patent ve Marka Kurumu